

Майк Йогансен

Майк Йогансен.

ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ
ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ)
Публічна бібліотека імені Лесі Українки для дорослих міста Києва
Відділ електронних ресурсів та довідково-бібліографічного обслуговування

Майк Йогансен – людина епохи Ренесансу

Бібліографічний список

Київ – 2025

УДК 016.929 (447)
М 12

Майк Йогансен – людина епохи Ренесансу : бібліогр. спис. / упоряд. А. Своровський ; бібліогр.-ред. С. Денисова літ.-ред. О. Трубайчук ; Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) ; Публ. б-ка ім. Лесі Українки для дорослих м. Києва, відділ електронних ресурсів та довідково-бібліографічного обслуговування. – Київ, 2025. – 14 с. : іл., фото.

Бібліографічний список підготовлений до 130-річчя від дня народження Майка Йогансена і адресований всім, хто цікавиться українською літературою початку XX століття, вивчає творчість українських поетів доби Розстріляного відродження.

До списку увійшли книги, статті зі збірників та періодичних видань, електронні ресурси. Матеріал списку подано за тематичними розділами, а в межах розділів – за алфавітом.

Всі фото взяті з відкритих джерел мережі Інтернет.

Упорядник:	А. Своровський
Редактор-бібліограф:	С. Денисова
Літературний редактор:	О. Трубайчук
Телефон для довідок	486-01-46, +38 (068) 139-31-41
e-mail	4bibliograf4@gmail.com

Біографічна довідка

Майк Йогансен, справжнє ім'я Михайло Гервасійович Йогансен, народився 28 жовтня 1895 р. у Харкові. По батьківській лінії був чи то шведом, чи то норвежцем, чи то латишем. По матері походив зі старобільського козацького роду Крамаревських. «І, хоч опускалось коріння мого генеалогічного дерева в сиву запорізьку старину, все ж перші вірші свої я, Майк Йогансен, вирізав на дверях льоху німецькою мовою, – пише Йогансен у «Автобіографії». «Мавши вже 9 літ з дня народження, дуже розумно філософствував там про старість і смерть. Року 1918-го спробував писати вірші українською мовою і знайшов, що вони виходять природніше».

Майк Йогансен середню освіту здобув у Третій харківській чоловічій гімназії. Розтислав Мельників у своїй монографії про гімназійне навчання Майка Йогансена пише: *«У гімназії Михайла приваблювала математика. Також він цікавиться сучасною літературою, випробовував власне перо – перші вірші з'явилися німецькою та російською мовами. У старших класах зі своїм товаришем по гімназії Григорієм Петніковим він став близьким до кола Миколи Асєєва, Велемира Хлєбникова, Володимира Маяковського»*. Закінчив історико-філологічний факультет Харківського Імператорського університету (1917), де спеціалізувався на вивченні латини.

Вільно володів англійською, німецькою, французькою, італійською, іспанською, скандинавськими, майже усіма слов'янськими мовами, знав старогрецьку.

Був вправним гравцем у більярд. Відпочиваючи з друзями, задля розваги вирішили заключити парі на «ганьбу». Володимир Маяковському-затятому більярдисту, який програв, довелося лізти під більярдний стіл і звідти декламувати вірші.

Навколо Майка Йогансена гуртувалися талановиті митці – Юрій Яновський, Микола Бажан, Юрій Смолич, Василь Еллан-Блакитний. Близькі стосунки пов'язували його з Миколою Хвильовим та Володимиром Сосюрою. Дружба з Олександром Довженком зав'язалася зі спільного захоплення полюванням та риболовлю.

1921 року зближується з Василем Елланом-Блакитним, Миколою Хвильовим, Володимиром Сосюрою та іншими харківськими письменниками. Разом із ними став фундатором Спілки пролетарських письменників «Гарт» (1923). В цей час працює редактором на ВУФКУ, звільняється з роботи після переїзду організації з Харкова до Києва восени 1926 року.

1925 року із групою колег вийшов із «Гарту» і заснував літературне об'єднання Вільна академія пролетарської літератури (ВАПЛІТЕ). Після вимушеного саморозпуску організації в січні 1928 року ініціював створення «Техно-мистецької групи А» (1928—1931). Разом з учасниками цієї групи видавав «Універсальний журнал». З ідеї Йогансена народився також

позагруповий альманах «Літературний ярмарок» (1928—1930). Пізніше вступив до Спілки радянських письменників України (1934).

У Харкові Майк Йогансен зустрів випускницю Харківського художньо-промислового інституту Аллу Вікентіївну Гербурт (1901-1993), яка закінчила навчання в майстерні художника та педагога Івана Падалки, який, у свою чергу, був учнем відомого художника Михайла Бойчука. Самостійна дівчина, кругла сирота Майкові сподобалася.

Усе почалося із листування молодих людей, які симпатизували одне одному. Із епістолярію виріс у Алли інтерес до літератури. З інтересу до літератури – роман; потім все у них було серйозно.

Жила пара митців у Харкові в будинку «Слово» у дванадцятій квартирі, якою Майк обмінявся з Павлом Тичиною. 15 серпня 1929 р. у Йогансенів народився первісток, син Гай. Та подальше подружнє життя змінила одна зустріч, коли 28-річна Анна познайомилася з визнаним майстром українського монументалізму, 47-річним художником Михайлом Бойчуком (1882-1937). Шлюб із поетом розладнався. Алла і Майк розлучилися.

Художниця Алла Гербурт-Йогансен із сином Гаєм перед будинком «Слово»

Особливу увагу у своїй творчості Майк Йогансен приділяв мовним і жанровим пошукам. У прозі Йогансен використовував гру слів, алюзії та іронію, намагаючись наблизити українську літературу до європейських модерністських течій. Його роман «Подорож ученого доктора Леонардо і його майбутньої коханки прекрасної Альчести у Слобожанську Швейцарію» є пародією на романтичні сюжети, а також демонструє його схильність до інтелектуальної гри з читачем. Пізньому періодові творчості Йогансена властиве звернення до сюжетного вірша, балад, віршованих оповідань, нарису. Він покладає великі надії на прозу, розглядає роботу в поезії як «юнацьку спробу», вважаючи лірику «недовговічною та ефемерною».

Був кіноманом. А коли в Харкові постало Всеукраїнське фотокіноуправління (ВУФКУ), його запросили писати титри для німих фільмів. Він був одним із авторів сценарію першого резонансного фільму Олександра Довженка «Звенигора» (1927). Однак через ідеологічні правки він зрікся авторства, що стало знаковим епізодом його творчої біографії.

Йогансен був не лише літературним новатором, а й секс-символом української інтелігенції. Високий, харизматичний, з вишуканими манерами, він зачаровував жінок не менше, ніж своїми віршами та прозою. Його ім'я часто фігурувало у світських хроніках, а його харизма й дотепність робили його улюбленцем як колег-письменників, так і численних прихильниць.

Попри бунтарський характер, Майк завжди поводив себе витончено та інтелігентно. Сучасники описують Майка так: «вся його постать вражала своєю надзвичайністю», екзотична хода нагадувала «чи то тигра, чи то червоношкірого індійця на бойовій стежці»... Справді-бо, поет мав досить незвичну зовнішність, чи то так виражав Йогансен свою незвичність, зокрема, й у зовнішності. Були часи, коли його вуса «мали тенденцію звисати на козацький штиб»... Шкода, що цих яскравих фотокарток із портретами Йогансена не вміщено в жоден підручник.

Рано чи пізно, така бунтарська поведінка Михайла мала бути покарана. Поезія українською, заклики до боротьби, вільне вираження власної думки призвели до неминучого. 18 серпня 1937 року заарештований співробітниками НКВС у своїй харківській квартирі в будинку «Слово». 24 жовтня 1937 року Йогансену пред'явлено обвинувальний висновок: «З 1932 року брав участь в антирадянській націоналістичній організації, яка ставила своєю метою повалення радянської влади методами терору й збройного повстання, завербував чотири особи для участі в повстанні, погодився особисто взяти участь у виконанні теракції проти керівників компартії і радянського уряду». Розглянувши на закритому засіданні 26 жовтня 1937 року судово-слідчу справу Михайла Йогансена, Військова Колегія Верховного Суду СРСР винесла вирок: «Йогансена М. Г. засудити до вищої міри кримінального покарання — розстрілу з конфіскацією всього майна, що належить йому особисто. Вирок остаточний і на підставі Постанови ЦВК СРСР від 1 грудня 1934 року підлягає негайному виконанню».

27 жовтня 1937 року Йогансена розстріляно в тюрмі НКВС у Києві. Символічна могила письменника міститься на Лук'янівському цвинтарі. Як свідчать архівні документи, тіло було таємно поховане у Биківнянському лісі.

Про життя і творчість Майка Йогансена

1. **Агаєва В.** Майк Йогансен: творець українського авангарду, який загнав Маяковського під стіл [Електронний ресурс] / Віра Агаєва // BBC News Україна : [вебсайт]. – Режим доступу : <https://surl.li/xkjvwo>. – Дата публікації : 27.10.2020. – Назва з екрана.
2. **Йогансен Майк:** біографія [Електронний ресурс] // Клуб Поезії : [вебсайт]. – Режим доступу : <https://surl.li/lstfjz>. – Дата перегляду : 29.07.2025. – Назва з екрана.

3.

Йогансен М. Йогансен Майк (Йогансен Михайло Гервасійович) / Майк Йогансен // Самі про себе : автобіографії українських митців 1920-х років / упоряд. Р. Мовчан ; НАН України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка. – Київ : КЛІО, 2015. – С. 225-228. : портр.

4. **Йогансен Майк Гервасійович** [Електронний ресурс] // УкрЛіб : [вебсайт]. – Режим доступу : <https://surl.li/jyznee>. – Дата перегляду : 29.07.2025. – Назва з екрана.
5. **Котубей-Геруцька О.** Німець, який обрав українську, чудермайстер, мандрівник: що ви знаєте про письменника Майка Йогансена [Електронний ресурс] / Олеся Котубей-Геруцька // Суспільне. Культура : вебсайт. – Режим доступу : <https://surl.li/pkkuvw>. – Дата публікації : 28.10.2022. – Назва з екрана.
6. **Майк Йогансен** [Електронний ресурс] // Вікіпедія : [вебсайт]. – Режим доступу : <https://surl.li/wlpckp>. – Дата перегляду : 29.07.2025. – Назва з екрана.

7.

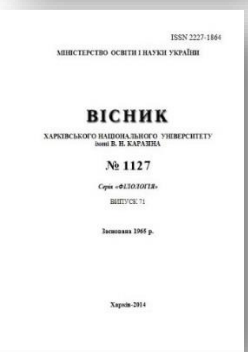
Мельників Р. Майк Йогансен: ландшафти трансформацій / Ростислав Мельників. – Київ : Смолоскип, 2000. – 151 с.

8. **Капустинська Г.** Розстріляне відродження: Майк Йогансен – творець українського авангарду [Електронний ресурс] / Галина Капустинська // Словопис : вебсайт. – Режим доступу : <https://surl.li/knhkrs>. – Дата перегляду : 29.07.2025. – Назва з екрана.
9. **Мельників Р.** Людина з химерним йменням / Ростислав Мельників // [Йогансен М. Вибрані твори](#) / Майк Йогансен ; упоряд., вступ. ст. Ростислав Мельників. – Київ : Смолоскип, 2009. – С. 5-30.

10. **Рудяченко О.** Майк Йогансен. Пригода Гулівера у слобожанській Швейцарії [Електронний ресурс] / Олександр Рудяченко // Укрінформ. – Режим доступу : <https://surl.li/xnduuz>. – Дата публікації : 27.10.2019. – Назва з екрана.
11. **1895** – народився Майк Йогансен, письменник [Електронний ресурс] // Український інститут національної пам'яті : сайт. – Режим доступу : <https://surl.li/drwdif>. – Дата перегляду : 29.07.2025. – Назва з екрана.

Наукові дослідження творчості М. Йогансена

12. **Акулова Н. Ю.** «Сімнадцять хвилин» Майка Йогансена як авантюрна кіноновела / Н. Ю. Акулова // Мільйон історій: поетика пригод у літературі та медіа : [зб. наук. матеріалів конф. (Бердянськ, 22-23 верес. 2016 р.)] / [гол. ред. О. П. Новик]. – Бердянськ : БДПУ, 2016. – С. 7-9.

13. **Безхутрий Ю. М.** Майк Йогансен про художню літературу як творчість і ремісництво / Ю. М. Безхутрий, М. І. Філон // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія «Філологія». – 2015. – № 1127, вип. 71. – С. 141-148.

У статті зроблено спробу визначити й схарактеризувати базові положення теоретичних студій Майка Йогансена «Елементарні закони версифікації (віршування)» та «Як будується оповідання. Аналіз прозових зразків». Проаналізовано погляди дослідника на літературне навчання як необхідну передумову художньої творчості, розглянуто практичні поради молодим письменникам, схарактеризовано погляди критика на роль і місце літератури в суспільному житті, її функції та ідеологічну спрямованість. Досліджено тісний зв'язок практичних, властиво літературно-критичних та теоретико-методологічних настанов Йогансена, що виявляють його як теоретика літератури.

14. **Біла А.** Від «конструктивної лірики» до конструктивістської прози (М. Йогансен) / Анна Біла // **Український літературний авангард: пошуки, стильові напрямки** : монографія. – Донецьк: ДонНУ, 2004. – С. 242–244.

15. **Васьків М. С.** Майк Йогансен: творчі ігри на межі сну і реальності / М. С. Васьків // Наукові записки Бердянського держ. пед. ун-ту. Серія: Філологічні науки. – 2015. – Вип. 8. – С. 99-106.

16. **Віннікова Н.** Пародія Майка Йогансена на лицарський роман / Н. М. Віннікова // Вісник Запорізького нац. ун-ту. – 2010. – В. 2. – С. 28-32.

Стаття присвячена дослідженню пародійних рис роману М.Йогансена «Подорож ученого доктора Леонардо і його майбутньої коханки прекрасної Альчести у Слобожанську Швейцарію». Увага зосереджується на особливостях пародіювання автором приметних особливостей лицарського роману.

17. **Гірняк М.** Між експериментом та інтелектуальним письмом: гра з літературною традицією у романі Майка Йогансена «Подорож ученого доктора Леонардо і його майбутньої коханки прекрасної Альчести у Слобожанську Швейцарію» / Мар'яна Гірняк // Studia Ucrainica Varsoviensia. – 2020. – № 8. – С. 217-232.

18. **Голуб В. А.** До проблеми імпліцитних смислів у художньому творі (На матеріалі прози Майка Йогансена) / В. А. Голуб // «Мови і світ: дослідження та викладання» : зб. тез XVIII Міжнар. наук.-практ. конф. (28-29 берез. 2024 р.). – Кропивницький, 2024. – С. 54-56.

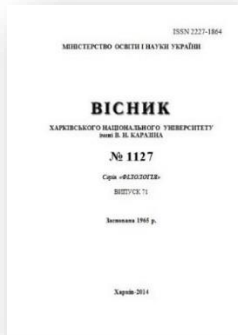
19. **Довгаленко О. Ю.** Вертепна модель світу в «Подорожі ученого доктора Леонардо і його майбутньої коханки прекрасної Альчести у Слобожанську Швейцарію» Майка Йогансена / О. Ю. Довгаленко // Науковий вісник Миколаївського нац. ун-ту ім. В. О. Сухомлинського. Філологічні науки (літературознавство). – 2015. – № 2. – С. 81-85.

20. **Журба С. С.** Авантюрно-пригодницький сюжет в українському авангардному романі / С. С. Журба // Літератури світу: поетика, ментальність і духовність. – 2017. – №8. – С. 50-59.

У статті досліджуються особливості пригодницького сюжету у творах Майка Йогансена, О. Слісаренка, Гео Шкурупія, Юліана Шпола, Ю. Яновського.

21. **Кавун Л. І.** Модерністська естетика й поетика роману Майка Йогансена «Подорож ученого доктора Леонардо і його майбутньої коханки прекрасної Альчести у Слобожанську Швейцарію» / Л. І. Кавун // Літературознавство. Фольклористика. Культурологія. – 2018. – Вип. 27-28. – С. 7-18.

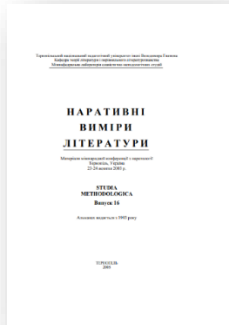
22.

Калашник Ю. І. Вербальне і невербальне в стилістико-синтаксичній організації оповідання Майка Йогансена «Списана спина» // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія «Філологія». – 2015. – № 1127, вип. 71. – С. 7–11.

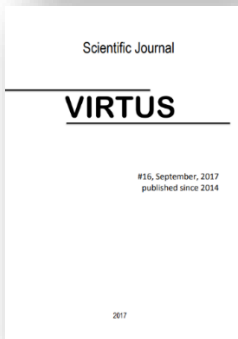
У статті розглядається в стилістико-синтаксичному аспекті організація мови автора та головних персонажів оповідання М. Йогансена «Списана спина», в основу поетики якого покладено зіставно-протиставні смислові відношення в структуруванні макрообразів і мікрообразів.

23.

Капленко О. Специфіка реалізації наративної категорії «Голос» в авангардній прозі 20-х років ХХ століття (Майк Йогансен, Леонід Скрипник) / Оксана Капленко // Studia methodologica / упоряд. І. В. Папуша ; Терноп. нац. пед. ун-т. ім. В. Гнатюка. – Тернопіль, 2005. – Вип. 16 : Наративні виміри літератури : матеріали міжнар. конф. з наратології, м. Тернопіль, 23-24 жовт. 2003 р. – С. 65-69.

24.

Карікова Н. М. Рецензійна діяльність М. Йогансена-мовознавця / Н. М. Карікова // Virtus : Scientific Journal. – 2017. – № 16. – Р. 144–148.

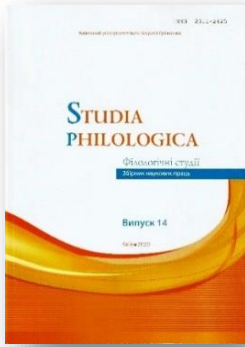
У статті досліджено такий важливий аспект наукової діяльності Михайла Йогансена, як його рецензії на мовознавчі праці знаних лінгвістів 20-х років минулого століття.

25. **Костенко Н.** З історії українського віршознавства. Майк Йогансен. Елементарні закони версифікації / Н. Костенко // Філологічні семінари. – 2010. – Вип. 13. – С. 8-14.

26. **Кулакевич Л.** Жанрові особливості повісті Майка Йогансена «Подорож ученого доктора Леонардо і його майбутньої коханки прекрасної Альчести у Слобожанську Швейцарію» / Лариса Кулакевич // Таїни художнього тексту (до проблеми поетики тексту) : зб. наук. пр. – 2018. – Вип. 22. – С. 150-159.

У статті викладено результати дослідження специфіки жанру повісті М. Йогансена. Розглянуто характер художнього моделювання образів, розвиток мотивів, жанрові домінанти, що наближають твір українського письменника до поширеного у світовій літературі жанру подорожжі, визначено особливості його реалізації на українському ґрунті.

27.

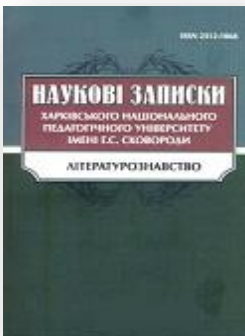
Кулакевич Л. М. Жанрові особливості роману Майка Йогансена «Пригоди Мак-Лейстона, Гаррі Руперта та інших» як першого українського друкованого серіалу / Л. М. Кулакевич // Філологічні студії. – 2020. – Вип. 14. – С. 100-106.

У статті викладено результати дослідження роману М. Йогансена. Розглянуто жанрову специфіку його художнього моделювання, визначено образи й мотиви, прийоми та засоби, що оприявнюють його належність до авантюрно-пригодницької прози.

28.

Куницька І. Жанрова своєрідність конструктивістського роману (на матеріалі романів Майка Йогансена «Пригоди Мак-Лейстона», «Гаррі Руперта та інших», «Подорож ученого доктора Леонардо і його майбутньої коханки прекрасної Альчести у Слобожанську Швейцарію») / І. Куницька // Гуманітарна освіта у технічних вищих навчальних закладах : зб. наук. пр. –2019. – Вип. 39. – С. 24-30.

29.

Ленська С. В. Жанрові ознаки малої прози в теоретичній інтерпретації Майка Йогансона / С. В. Ленська // Наукові записки Харківського нац. пед. ун-ту ім. Г. С. Сковороди. Серія: Літературознавство. – 2012. – Вип. 3(2). – С. 105–114.

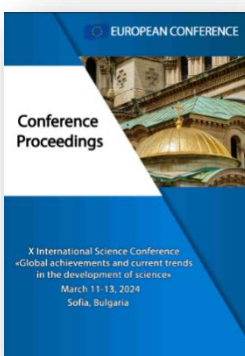
30.

Матвійчук У. Д. Ритмічний вияв музичності у поетичній творчості Майка Йогансена / У. Д. Матвійчук // Філологічні трактати. – 2015. – Т. 7, № 2. – С. 22-30.

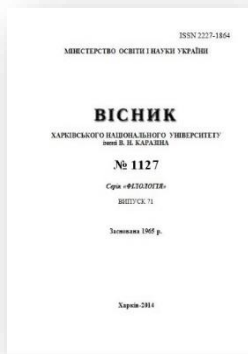
У статті розглянуто основні положення праці М. Йогансена «Елементарні закони версифікації», що стосуються метричної будови вірша, зокрема, поняття «темп вірша», «метричний канон» та «метричні прозаїзми». Проаналізовано ритміку поетичної творчості М. Йогансена крізь призму музики.

31.

Лісовська І. В. Художні засоби відображення комічного у повісті Майка Йогансена «Подорож ученого Леонардо...» / І. В. Лісовська // "Global achievements and current trends in the development of science : the X International Scientific and Practical Conference, March 11-13, 2024, Sofia, Bulgaria. – P. 182-184.

32.

Назаренко В. М. Майк Йогансен як «оформлювач» альманаху «Літературний ярмарок» / В. М. Назаренко // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія «Філологія». – 2015. – № 1127, вип. 71. – С. 282–286.

У статті розглядається оригінальне оформлення 133 книги альманаху «Літературний ярмарок» (1929), виконане Майком Йогансеном.

33.

Назаренко М. Й. «Landscape-novels» Майка Йогансена і Сергія Жадана / М. Й. Назаренко // Літературознавчі студії. – 2015. – Вип. 43(2). – С. 92-99.

У статті розглядається творчий діалог Сергія Жадана і Майка Йогансена – паралелі та контрасти між романами «Ворошиловград» (2010) і «Подорож ученого доктора Леонардо...» (1928–1932).

34.

Нідзельська О. В. До проблеми висвітлення жанрово-стильових аспектів у творчості Майка Йогансена / О. В. Нідзельська, В. І. Башманівський // **Розвиток наукової думки постіндустріального суспільства: сучасний дискурс** : матеріали IV Міжнар. наук. конф., м. Івано-Франківськ, 17 листоп., 2023р. / Міжнар. центр наук. дослідж. – Вінниця : ТОВ «UKRLOGOS Group», 2023. – С. 158-159.

35.

Огнева Ю. Ю. Поетика експериментальної прози М. Йогансена (на прикладі творів «Подорож ученого доктора Леонардо і його майбутньої коханки прекрасної Альчести У Слобожанську Швейцарію» і «Пригоди Мак-Лейстона», Гаррі Руперта та інших) / Ю. Ю. Огнева, О. А. Огульчанська // Соціально-гуманітарний вісник : зб. наук. пр. – 2023. – Вип. 45. – С. 203-204.

У статті проаналізовано поетикальні виміри творів М. Йогансена; наголошено на художній своєрідності експериментальної прози письменника.

36.

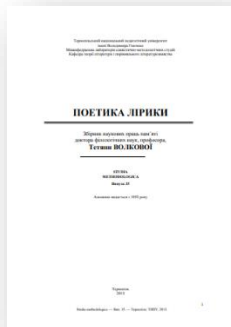
Петрова Т. Критика словників М. Йогансеном / Тетяна Петрова // Граматичні читання : XIII : матеріали міжнар. наук.-теорет. конф. 15-16 трав. 2025 року / Дон. нац. ун-т ім. В. Стуса ; наук. ред. А. Загнітко. – Вінниця : ТОВ «ТВОРИ», 2025. – С. 90-93.

37. **Половинко О. С.** Компаративні конструкції з орудним відмінком у текстах творів Майка Йогансена, Юліана Шпола та Григорія Епіка: лінгвокогнітивний підхід / О. С. Половинко // Лінгвістичні дослідження : зб. наук. пр. 2024. – Вип. 61. – С. 6-18.

У статті вперше проаналізовано порівняльні конструкції з орудним відмінком у текстах творів Майка Йогансена, Григорія Епіка та Юліана Шпола крізь призму когнітивно-ономасіологічного підходу.

38. **Рябчук С.** Автор і читач у повісті Майка Йогансена «Подорож ученого доктора Леонардо...» / Софія Рябчук // Слово і час. – 2005. – №8. – С. 41-46.

39.

Собчук О. Естетична логіка в повісті Майка Йогансена «Подорож ученого доктора Леонардо...» / Олег Собчук // *Studia methodologica* / упоряд. І. Папуша. – Вип. 35 : Поетика лірики : зб. наук. пр. пам'яті доктора філологічних наук, професора Тетяни Волкової. – Тернопіль: ТНПУ, 2013. – С. 114-117.

У статті проаналізовано повість Йогансена «Подорож ученого доктора Леонардо...» з допомогою ідей Г. Майфета і Дж. Каллера про естетичну та реалістичну логіки побудови художнього тексту.

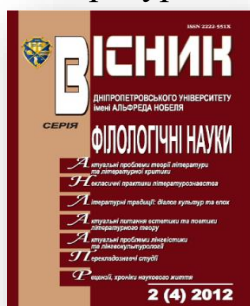
40.

Тараненко А. В. Своєрідність художнього відтворення харчових образів у романі Майка Йогансена «Подорож ученого доктора Леонардо...» / А. В. Тараненко // *Філологічні науки* : зб. наук. пр. студентів та викладачів / упоряд. О. І. Панченко. – Дніпро : Акцент ПП, 2018. – С. 346-347.

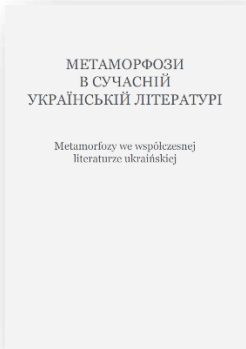
41. **Філатова О.** Ігрові експерименти в романі М. Йогансена «Пригоди Мак-Лейстера, Гаррі Руперта та інших» / О. Філатова // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка. Серія: Літературознавство. – 2012. – № 36. – С. 254-258.

42.

Філатова О. С. Топос маски в романі М. Йогансена «Подорож ученого доктора Леонардо і його майбутньої коханки прекрасної Альчести в Слобожанську Швейцарію» / О. С. Філатова, Р. С. Корчак // *Вісник Дніпропетровського ун-ту ім. Альфреда Нобеля. Серія: Філологічні науки*. – 2012. – № 2 (4). – С. 114-119.

На матеріалі роману Майка Йогансена «Подорож ученого доктора Леонардо...» робимо спробу схарактеризувати тоpos маски як форму матеріалізації свідомості «реального» «я» автора. Вектор дослідження фокусуємо на дію автора-актора, механізм гри в ролі, у гримі, масці.

43. **Філоненко Н.** Концепт мистецтва в рецепції М. Йогансена / Н. Філоненко // Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства. – 2011. – Вип. 15. – С. 291-292.
44. **Харлан О.** Ігрові стратегії художньої прози міжвоєнного двадцятиліття (Майк Йогансен – Вітольд Гомбрович – Ілля Еренбург) / Ольга Харлан // Метаморфози в сучасній українській літературі / за ред.: П. Олеховської, М. Замбжицької, К. Якубовської-Кравчик. – Варшава ; Івано-Франківськ, 2014. – С. 291-299.
45. **Цепкало Т.** Міфологема місяця у творчості М. Йогансена та К. Гамсуна / Т. Цепкало // Філологічні науки. – 2016. – Вип. 24. – С. 51-58.
46. **Цимбал Я.** «Гогольянство» у прозі Майка Йогансена / Ярина Цимбал // Література та культура Полісся / відп. ред. і упоряд. Г. В. Самойленко. – Ніжин, НДПУ, 2002. – Вип.16 : Спадщина М.Гоголя в сучасних дослідженнях (До 150-річчя від дня смерті письменника). – С. 111-115.
47. **Цимбал Я.** Звукосмислові експерименти в поезії і прозі М. Йогансена / Я. Цимбал // Слово і час. – 2003. – №1. – С. 15-21.
48. **Черемська О. С.** Майк Йогансен як мовознавець / О. С. Черемська // Культура слова. – 2016. – № 84. – С. 185–193.
Статтю присвячено різножанровому мовознавчому доробку представника Харківської філологічної школи 20–30-х рр. ХХ ст. Майка Йогансена.
49. **Черемська О. С.** Фоніка й лексика в поетичній мові Майка Йогансена / О. С. Черемська, О. В. Масло // Лінгвістичні дослідження. – 2016. – Вип. 41. – С. 85-91.
У статті досліджено специфіку фонетичних і лексико-семантичних засобів образності поетичної мови М. Йогансена.
50. **Школа І.** Інтертекстуальність «Подорожі...» М. Йогансена та «Повернення Дон Кіхота» Г.-К. Честертона як вияв міжкультурної комунікації / І. Школа // Філологічні науки. – 2012. – Вип. 10. – С. 51-56.
51. **Школа І. В.** «Подорож...» М. Йогансена і «Повернення Дон Кіхота» Г.-К. Честертона: дискурс театральності недраматичного твору / І. В. Школа // Науковий вісник Миколаївського держ. ун-ту ім. В.О. Сухомлинського. Серія: Філологічні науки (літературознавство). – 2014. – Вип. 4 (13). – С. 304–308.
Стаття присвячена аналізу дискурсу театральності в «Подорож і...» М. Йогансена і «Поверненні Дон Кіхота» Г.-К. Честертона.
52. **Школа І. В.** «Подорож...» М. Йогансена та «Орландо» В. Вулф крізь призму карнавальної поетики / І. В. Школа // Наукові праці Кам'янець-Подільського нац. ун-ту ім. І. Огієнка. Філологічні науки. – 2013. – Вип. 33. – С. 364-367.

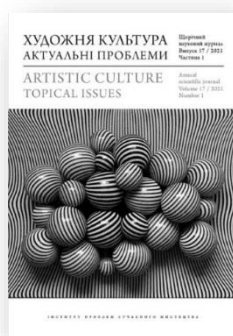
53.

Епістолярій М. Йогансена
Ременяка О. Поштові янголи Алли Гербурт-Йогансен. На чужині / Оксана Ременяка // Художня культура. Актуальні проблеми. – 2021. – №17(2). – С. 131-142.

Дослідження проведене на основі кореспонденції мешканців таборів Ді-Пі — архівних документів із відділу рідкісних видань Бахметєвського архіву та із відділу рукописів Колумбійського університету, а також із приватного архіву Ганни Щепко. Авторка зосереджує увагу на листуванні яскравих представниць мистецького середовища Харкова 1920–1930-х років — Алли Гербурт-Йогансен та Любові Дражевської. Ці листи є безцінним джерелом інформації про відомих особистостей, довоєнний Харків, творчість українських письменників. Також отримуємо інформацію про долю самої Алли Гербурт-Йогансен та її дітей після втечі з Харкова.

54.

Ременяка О. «Я не трачу надії, що будемо разом...»: Листи до Алли Гербурт-Йогансен (Майк Йогансен, Михайло Бойчук) / Оксана Ременяка // Художня культура. Актуальні проблеми. – 2021. – №17(1). – С. 65-83.

Дослідження, проведене на основі архівних матеріалів Бахметєвської колекції в архіві Колумбійського університету та приватного архіву Ганни Щепко, стосується творчого доробку яскравих представників мистецького середовища Києва та Харкова 1920–1930-х років. Листи Майка Йогансена та Михайла Бойчука до Алли Гербурт-Йогансен (за винятком кількох цитат) публікуємо вперше, також вперше оприлюднено фрагменти листування Алли Гербурт-Йогансен з відомою журналісткою та громадською діячкою Любов'ю Дражевською.

